SURINAAMSCH WEEKBLAD.

1859. **Zondag 27 November** **No. 48.**

PARAMARIBO.

PARAMARIBO, 26 NOVEMBER 1859.

Uit de memorie van toelichting onlangs gevoegd bij de staatsbegrooting voor het dienstjaar 1860, blijkt:

Dat de nieuw opgetreden minister van oorlog overtuigd is van den onvolledigen toestand, waarin 's lands weerbaarheid zich nog steeds bevindt en van de behoefte aan eene duurzame verbetering, opbouwing en voorziening. De minister is van oordeel, dat men op allerlei wijze moet trachten, het getal vrijwilligers te doen toenemen, hetgeen echter niet kan geschieden, indien er voor het lot van den soldaat niet beter wordt zorg gedragen, waarbij ook hunne huisvesting voornamelijk in aanmerking komt, zoodat men op verbetering der middelen van kazernering, en wel bepaaldelijk der gebouwen en hunne inrigting, zal moeten bedacht zijn. Ook vordert 's Lands weerbaarheid dringend, dat de miliciens doorgaande meer worden geoefend, dan tot nu toe het geval is geweest; de minister heeft uit dien hoofde niet geaarzeld, daartoe reeds bij de tegenwoordige begrooting eene zekere som te vragen. Voorts zal 's Lands weerbaarheid nog aanmerkelijk kunnen winnen, zoodra eene nieuwe wet tot regeling der nationale militie, naar de bepalingen der in werking zijnde Grondwet, zal zijn tot stand gekomen, waarvan men de indiening nog in dit zittingjaar zal kunnen verwachten. Eerst wanneer aan dat gedeelte van Art. 189 der Grondwet zal zijn uitvoering gegeven, kan het onderwerp der schutterijen in overweging worden genomen.

Na deze uiteenzetting van zijne meennig wegens de noodzakelijkheid om het getal *strijders* te vermeerderen, hetgeen slechts in algemeene trekken geschied is, geeft de minister in getijken zin kortelijk op voor welke verbeteringen hij de samenstelling van het leger vatbaar acht. Zoo heeft bijv. het regement grenadiers en jagers, even als alle andere corpsen van het leger, behoefte aan een depôt. Na het onlangs gebeurde met het Limburgsche bondscontingent is het noodzakelijk dat het 5de regement dragonders op de daarvoor thans op voet van vrede aangenomen formatie in stand worde gehouden, en, op zich zelf blijve zoolang in de bestaande verpligtingen wegens dat ontwerp geene wijzigingen komen. Welke ook de beschouwingen zijn omtrent de eventualiteiten, die zich te dezer zake kunnen voordoen, op genoemd contingent kan en mag voor de eigenlijke verdediging des Rijks niet onbepaald gerekend worden. De vier overige regementen cavallerie komen daarvoor alleen in aanmerking en zijn daarvoor hoogst noodig. De grootste geldelijke opofferingen zijn in oorlogstijd niet in staat om in de behoefte aan cavallerie te voorzien. Zij moet aanwezig zijn, en hare sterkte in manschappen en paarden mag niet te veel ontbreken. Het wapen der artillerie behoeft voor het oogenblik, naar de meening van hem, Minister, geene wijziging te ondergaan, indien 's lands defensie, zoowel aan de land- als aan de zeezijde, eenmaal voor goed zal zijn geregeld, zoo als het belang des rijks dit vordert, dan zal de vesting-artillerie eenige uitbreiding behoeven. De rijdende- en veldartillerie heeft alleen behoefte aan meer paarden; doch men zal, zoo spoedig als de omstandigheden dit zullen toelaten, tot de formatie van een artillerie-transport trein behooren over te gaan. Het bataillon mineurs en sapeurs dient met eene compagnie vermeerderd te worden. Wat de passive middelen van verdediging betreft, meent de Minister als zijn gevoelen te mogen doen kennen, dat de grondvoorraad van het materieel der artillerie zich in het algemeen in eén goeden staat bevindt. Die voorraad is belangrijk en in zeker opzigt voldoende, wanneer daaraan slechts de hand wordt gehouden. Alleen de wapening van het leger is niet zoo als zij behoort, en zoo als de jongst gevoerde oorlog de noodzakelijkheid daarvan heeft doen kennen. Het geweer waarmede het leger op dit oogenblik gewapend is, ook dan zelfs, wanneer het algemeen van trekken was voorzien, voldoet niet aan de eischen van den tijd. Een kleiner kaliber moet worden aangenomen, en zoodra de keuze op goede gronden bepaald zal zijn, zal de Minister onverwijld een voorstel opmaken, om binnen den kortst mogelijken tijd 100,000 van die juistheids-wapenen te doen aanmaken, en om daarvoor, naar gelang van den betalingstermijn, eene verhooging van uitgaven, zoo noodig, der begrooting van 1860 aan te vragen. Inmiddels zal men met het wijzigen van het bestaande geweer zonder oponthoud voortgaan, om daarvan gebruik te maken, zoo het onverhoopt noodig was. Ook dan wanneer het leger met het nieuwe kaliber zal gewapend zijn, zullen daarom de thans aanwezige niet verloren zijn, omdat zij bij het uitrusten der vestingen zullen kunnen dienen. Ook zal de Minister zijne aandacht gevestigd houden op de aanmerkelijke veranderingen, die thans meer en meer ten opzigte van het geschut bij de verschillende legers worden voorgenomen of reeds dadelijk in toepassing zijn gebragt. Doch aangezien deze gewigtige zaak, hoewel niet meer in hare geboorte, dan toch op verre na nog niet tot genoegzame rijpheid is gekomen, zoo schijnt het geraden, hierin met omzigtigheid en zonder overhaasting te werk te gaan. Eindelijk zal ook met opzigt tot de werken der genie tot eene vaste bepaling behooren te worden overgegaan. In den zin dezer overtuiging zal eene vaststelling der voor 's lands defensie werkelijk noodige werken worden opgemaakt, met aanwijzing welke daarvan *dadelijk* onder handen zullen dienen te worden genomen en welke eerst in *oorlogstijd* behooren te worden aangelegd of voltooid.

In het ontwerp van wet, betreffende het gebruik van het batig slot der koloniale middelen over 1857 wordt voorgesteld om eene bate van ƒ 31,858,421.20, met inbegrip van ƒ 800,000, als buitengewone bijdrage voor het herstel der marine aan de middelen en inkomsten van genoemd jaar 1857 toe te voegen. Uit de daarbij medegedeelte bescheiden blijkt, dat in het 1857 de verkoop der producten in dat jaar heeft opgeleverd ƒ66,037,749,11½ en de geheele ontvangst heeft bedragen ƒ67,127,845,32. Daarvan zijn afgenomen ƒ9,800,000 voor de renten der O. I. schulden; als welke geenszins onder het batige slot van ƒ31,858,421,22 zijn begrepen geworden. In den loop van genoemd jaar is een bedrag van ƒ 13,087,853 24 aan muntspecien naar Indie gezonden. Bij de voordragt is gevoegd het proces verbaal van de staats-commissie, welke belast is geweest met het onderzoek van de wijze van beheer en de verantwoording der koloniale middelen over het jaar 1857. Verder is bij de voordragt een staat van het administratief kapitaal in Indie op den laatsten December 1857. Daaruit blijkt, dat voor dit kapitaal eene waarde voorhanden was van ƒ19,250,119, en alzoo ƒ6,750,119 meer dan het normaal *bedrag van twaalf millioenen.*

Uit Philadelphia wordt gemeld, dat aldaar eene stoomboot-maatschappij wordt gevormd, onder de benaming van Philadelphia and Crescent Navigation Company, met het doel om eene directe gemeenschap met Europa daar te stellen. De stoombooten zullen worden gebouwd volgens een nieuw plan, waaraan al de voordeelen van de Great Eastern zullen verbonden zijn, terwijl de gebreken er van vermeden zullen worden. Deze vaartuigen zullen het traject in acht dagen afleggen, terwijl de kosten voor die booten van 8000 ton dezelfde zullen zijn als die voor de gewone booten von 2000 ton.

De landpost heeft berigten uit China aangebragt, loopende tot den 10den der vorige maand. Naar luid daarvan verklaarden de Chinesche overheden zich nog bereid om het verdrag van Tien-tsin te ratificeren en om de gezanten van Frankrijk en Engeland in de hoofdstad toe te laten. Te Canton was eene proclamatie van wege den Keizer afgekondigd, waarin de bevolking aangemaand werd, om hare bedrijven en handelszaken rustig voort te zetten, daar het op den Peiho voorgevallen gevecht met het handelsverkeer de provincie Canton niets te doen had; op grond hiervan hoopte men dat, zoo het werkelijk tot oorlog kwam, deze zich tot het noorden des rijks zou bepalen en dat het Chinesche gouvernement den buitenlandschen handel niet zou belemmeren; tot nog toe althans ging het handelsverkeer in de vijf voor de buitenlanders openstaande havens van China voort eveneens als vóór de botsing op den Peiho. Wel waren eenige Europeanen in de noordelijke havens door het Chinesche gepeupel

---

WIE NOOIT ZIJN BROOD IN TRANEN AT!

Eene historische schets.

(*Vervolg en slot van No. 47.*)

Diepe stilte heerschte in het kleine vertrek; gravin Truchsesz en de opperkamerheer waren naar den haard gegaan en trachtten daar hun vreemdsoortig ontbijt te gebruiken. Vrouw Catharina en Martha stonden bij de deur en staarden vol bewondering op de slanke schoone vrouw, die aan het venster stond en het harde brood in den mond stak. Zij echter bemerkte volstrekt niet dat de overigen haar zoo aanstaarden; vol gedachten zag zij op het hooge ouderwetsche bed neder, waarop zij den nacht had doorgebragt in tranen en gebeden; toen bezag zij het brood, dat zij nog in de hand had en waarvan zij te vergeefs getracht had een stuk af te bijten. Dat brood en dat bed herinnerden haar een lang vervlogen uur op een der dagen van haar geluk, waarin haar blik in de toekomst trachtte te lezen, toen de woorden van een schoon en treurig lied haar met schrik vervuld hadden en als eene voorspelling van een toekomstig somber lot weêrklonken.

Nu zij thans de gulden dagen van het verledene herdacht, vulden tranen hare oogen. Zij rolden over hare wangen en vielen op het brood, dat zij in de hand hield.

„O," fluisterde zij, „thans zal ik dat brood kunnen eten, want ik heb het in tranen geweekt!"

En zij at het ook werkelijk, maar traan op traan rolde over hare wangen; zij wendde zich af om die te verbergen, en zag door het kleine venster in het bosch, waarvan de sneeuw de takken als met zilveren toppen gekroond had.

Langzaam stilde zij hare tranen; zij trok den grooten diamanten ring van haren vinger en bediende zich van den schitterenden steen als van eene pen, zoodat zij snel op het gladde glas schreef.

Vrouw Katrien en Martha staarden haar met ontzetting aan; het losse schrift, dat zij op de ruiten ter neder schreef, vervulde hen met verbazing, en zij meenden dat de schoone vrouw, die met steenen als eene pen omging, eigenlijk toch eene fee was, die, door een boosaardigen toovenaar vervolgd, in het donkere dennenbosch was gevlugt en die thans een bezwerings-formulier op het venster schreef om zich uit des toovenaars magt te bevrijden.

De dame stak thans den ring weder aan haren vinger en wendde zich tot de gravin en den opperkamerheer. „Thans ben ik gereed," sprak zij, „laat ons vertrekken."

Zij ging snel naar de deur en vrouw Catharina vriendelijk de hand reikende, dankte zij haar voor de gastvrije ontvangst. Daarna ging zij naar de koets, waar de kamerheer haar reeds wachtte.

„Ik bid de genadige gravin, sprak hij, „mij te willen veroorloven dat ik ditmaal tot voorrijder diene. De weg is hol en vol gaten en daar ik goede oogen heb, zal ik ze in tijds zien en er opmerkzaam op kunnen maken."

De dame dankte hem met een blik. „Ik neem uw voorstel aan, sprak zij, „God geve dat eenmaal de dag zal komen, waarop ik mijne getrouwen mijn dank zal kunnen betuigen voor hunne gehechtheid, die zij mij in de dagen des ongeluks hebben bewezen en die met onuitwischbaar schrift in mijn hart gegrift is. Die goede vrouw, die ons dezen nacht herbergde, kan ik echter dadelijk beloonen en ik verzoek u haar dit in mijnen naam te geven."

Zij reikte den opperkamerheer hare met goudstukken gevulde beurs en steeg in de koets. De heer von Schladen bleef staan tot dat de wagen gesloten was en snelde in het huis terug.

Vrouw Catharina en Martha stonden voor het venster en zagen nog altijd verwonderd op het fijne schrift, waarvan zij den zin niet konden vatten.

„O heer," riep Katrien, toen de opperkamerheer terug kwam, „zeg ons toch eens wat dit beteekent en wat die schoone fee op het raam heeft geschreven."

De heer von Schladen naderde het venster. Toen hij de regels had gelezen, stonden tranen in zijne oogen en zijn gelaat teekende de diepste ontroering.

„Gij zijt te benijden" sprak hij, „want van dit oogenblik af is uwe hut een kostbaar historisch gedenkteeken geworden, en wanneer betere tijden aangebroken zullen zijn, zullen de Duitschers naar deze hut trekken om met eerbied dit gedenkteeken uit de dagen des ongeluks te aanschouwen. Bewaar dit venster goed, want het is meer waard dan geld en diamanten."

„Is het dan toch eene tooverspreuk, die de schoone fee daar geschreven heeft?" vroeg vrouw Catharina angstig.

„Ja, eene tooverspreuk, zeide de heer von Schladen en zij luidt:

„Wie nooit zijn brood in tranen at,
„En nooit, in kommervolle nachten,
„Op zulk een bed te weenen zat,
„Hij kent u niet, o hemelmagten!

„Ach God, zij heeft heden haar brood in tranen gegeten, ik heb 't gezien," mompelde vrouw Catharina. „Maar wie is zij en hoe heet zij? Zeg het ons, opdat wij voor haar kunnen bidden, heer!"

„Zij heet Louise," sprak de heer von Schladen met eene door ontroering gesmoorde stem.

„Thans is zij eene arme, diep ter neder gedrukte vrouw, die van stad tot stad voor den vijand moet vlugten en haar brood met tranen weekt na een in tranen doorgebragten nacht. Maar zij is toch nog altijd Koningin van Pruissen en zij zal het blijven, zoo de hemel regtvaardig is!"

„De Koningin," kreet vrouw Katrien ontzet. „Was zij hier en heeft zij dat geschreven?"

„Ja, zij heeft dat geschreven en zendt u dit tot dank voor al de gedane moeite," sprak de heer von Schladen, de goudstukken op de tafel leggende. De beurs echter stak hij in zijn borstzak en zonder den dank van de verraste vrouw af te wachten, snelde hij de hut uit, en sprong te paard, om in vollen ren de Koningin te volgen en vooruit te snellen, ten einde haar op de verdere vlugt naar Koningsberg te kunnen beschermen. (*O.*)

vermoord, maar dit waren lieden, die hun werk voor den handel in koelies maakten en, niet langer in staat zijnde om Chinesche arbeidslieden door bedrog en valsche beloften tot landverhuizing te bewegen, geweld gebezigd en inlanders huns ondanks aan boord gebragt hadden.

Uit Port Louis op Mauritius meldt men het volgende: De maire van Port Louis, de Heer Charon, heeft den 5den Sept. het publiek, dat in den schouwburg vereenigd was, door middel van brandspuiten met vuil water doen begieten. Men zegt, dat die handelwijze het gevolg is eener wraakneming van den maire op een tooneelkunstenaar, voor wien het publiek gunstig was gestemd. Terwijl het publiek begoten werd bleef de maire bedaard in zijne loge zitten. Degenen, die de zaal ontruimden, werden door de policie-agenten met rottingslagen begroet. In de kazerne stond een piket soldaten onder de wapens. De burgerij heeft wegens dit voorval een adres aan den gouverneur ingediend.

Men meldt uit Turyn, dat graaf de Cavour thans weder blijken geeft van buitengemeene werkzaamheid. Naar luid der berigten heeft de genoemde staatsman dezer dagen een vlugschrift willen uitgeven, getiteld: »*de toekomst van Italie,*" waarvan het doel zou zijn de aanwakkering der vaderlandsliefde van de Italianen, vooral in het Venetiaansche. Het Fransche gezantschap van dit voornemen onderrigt, had de uitgaaf van dat vlugschrift afgeraden. De graaf de Cavour zou nu voornemens zijn om het geschrift, onder een aangenomen naam, te Genève in het licht te doen verschijnen.

HET ARBORETUM TE DERBY.

Door de edelmoedigheid van den heer Strutt een vermogenden fabrikant te Derby, hebben de inwoners van die stad meer gelegenheid tot uitspanning in de vrije lucht dan die van vele andere Engelsche steden verkregen. Die verlichte en weldadige man merkte op, dat er bij den snellen aanwas der bevolking, en ondanks alle inrigtingen en instellingen tot zedelijke en verstandelijke beschaving des volks, nog eene geschikte plaats ontbrak tot wandeling en uitspanning in de vrije lucht. Hij stond 4½ bunders land af, om tot een openbaren tuin en wandeling voor zijne medeburgers aangelegd te worden; aan dien tuin, welke zoowel eene uitgebreide verzameling van inlandsche boomen en heestersoorten bevat, als van zulke, die in Engeland in de vrije lucht kunnen leven, gaf de heer Strutt den naam van Arboretum, wij zouden zeggen boomgaard, ware het niet dat men onder dien naam meestal uitsluitend een hof met vruchtboomen verstond. Boomhof zou dan welligt meer gepast zijn. Het *Arboretum* van Derby bevat zoowel vrucht- als woudboomen en bloemheesters, en is door den heer London met kunst en smaak aangelegd en den 16 September 1850 voor het publiek geopend. De hoofdpaden hebben eene wijdte van 4½ ellen, de nevenpaden van 2½ de grond van iedere zijde van dezelve is opgehoogd tot wallen van 2 à 3 ellen hoogte, om de daarop geplaatste boomen en heesters beter te kunnen beschouwen. De inrigting is zoodanig, als tot het meeste genoegen niet alleen, maar ook tot onderrigt der bezoekers kan strekken. Terzijde van iederen boom is een net gesneden tegel vast gemaakt, waarop onder een glas de naam en soort van ieder uitgedrukt is zoo mede een nummer, dat naar den catalogus verwijst De naam, dus bij het voorwerp zelf geplaatst wekt de belangstelling van menigeen naar meerdere bijzonderheden op. Een exemplaar van Loudons *Arboretum Britanniccum* is tot dat einde in een tuinhuis in gereedheid.

DE REIZIGERS-CLUB TE LONDEN.

De statuten dezer club hebben sedert haar bestaan al menigerlei wijzigingen ondergaan. De eerste conditie om als lid te worden toegelaten was deze, dat de candidaat ten minste eene reis van eenige beteekenis moest gemaakt hebben. Dit bleek echter weldra niet voldoende te zijn. Zoo als men weet, bevinden zich op den duur vele Engelschen en wel voornamelijk vele Londenaars op reis, en daar bijna ieder Engelschman absoluut lid van de een of andere club zijn wil kon het niet missen of weldra was het aantal personen die zich tot kandidaten dier club opwierpen, veel te groot. Derhalve werd op eene algemeene vergadering met eenparige stemmen besloten dat »niemand als lid der reizigers club kan worden aangenomen die ten minste geen duizend mijlen ver gereisd had. Niettegenstaande deze beperkende bepaling bestaat er geen club in geheel Engeland die zoo vele leden telt, want zij bestaat uit gentlemen wier *spleen* hen onder alle klimaten onafscheidelijk vergezelde; — uit oudheidkundigen die Italie, Griekenland en Peru doorzochten: — uit officieren op nonactiviteit: — uit eenige dilettant reizigers die, als zij toch niets anders te doen hadden, een of vijf zes de reis rondom de wereld medemaakten, — uit verzamelaars van rariteiten die alle deelen der beschaafde en onbeschaafde wereld doorzochten, en eindelijk uit een groot aantal zoogenaamde touristen die al sedert lang een standhoudend of liever een mobiel artikel van het vaste land geworden zijn. Een geruimen tijd ging alles naar wensch totdat op zekeren dag iemand, die bij de meeste leden der club niet onbekend was, zich als kandidaat aanmeldde. De heeren zagen elkander bedenkelijk aan, en na een geruimen tijd het stilzwijgen bewaard te hebben zeide eindelijk de president: »Maar mijnheer kent gij onze statuten wel?"

»Ja mijnheer, zij zijn mij zeer goed bekend"

»En verlangt gij niettemin in onze club te worden opgenomen?"

»Voorzeker"

»Maar gij weet immers mijnheer dat wij niemand als lid aannemen, die..."

»Die niet ten minste duizend mijlen ver gereisd heeft; dat weet ik zeer goed."

»En wij weten evenzeer dat gij nog nooit Londen hebt verlaten, en dus mijnheer...."

»En toch zult gij mij aannemen. Ongeveer tien jaren geleden deden zich de eerste verschijnselen voor eener ziekte die van ernstigen aard scheen te zullen worden en mijn jeugdig leven in gevaar bragt. Mijn doctor gaf mij bepaald den raad dagelijks veel ligchaamsbeweging te nemen, daar er geen ander middel bestond om mij te redden. Andere geneesheeren, die ik raadpleegde waren het allen met den eerste eens. Wat moest ik dus doen? Ik moest mij wel aan hun raad onderwerpen en dagelijks na ontbeten te hebben twee volle uren gaan wandelen. Mijn leven hing er aan af en derhalve behoef ik u niet te verzekeren dat ik, wat mijne dagelijksche wandeling betreft met de grootste naauwgezetheid te werk ging. Sedert tien jaren mijnheer heb ik niet een enkele maal mijne gewone morgenwandeling achterwege gelaten, hoe ongunstig het weder ook zijn mogt, maar dagelijks liep ik met versnelde pas Hydepark op en neer, hetgeen ik met mondelinge zoowel als schriftelijke getuigenissen van verscheidene lieden zou kunnen getuigen. Reken nu zelf maar, na wanneer ik slechts vier mijlen per uur gemaakt heb dan is het gezamenlijk bedrag daarvan in tien jaren 29,100 mijlen zoodat ik de door u gestelde voorwaarden ruim 29 maal ben nagekomen en derhalve......

De leden der club zagen elkander met groote oogen aan, maar de Engelschen in het algemeen zijn er steeds op uit den letter der wet te volgen en dus werd de reiziger van Hydepark als lid der club aangenomen. Dienzelfden dag evenwel werden er verscheidene leden der club andermaal op eene vergadering bijeengeroepen en de straksgenoemde bepaling werd in dier voege veranderd: »Niemand kan lid worden der club die niet ten minste duizend mijlen buiten Engeland gereisd heeft."

Maar op zekeren dag meldde zich wederom een kandidaat aan die verlangde te worden opgenomen als lid der club. Deze die den afstand van Dover naar Parijs en vice versa meer dan twintigmaal had afgelegd, verklaarde dat hij, de heen en de terugreis berekenende de hoofdvoorwaarde voor zijne opname als lid, evenzeer naar den letter vervuld had. Het spreekt echter van zelf dat dit geenszins de bedoeling was der bewuste voorwaarde, maar niet te min moest de kandidaat worden aangenomen, daar hij volgens den letter aan de voorwaarde voldaan had, doch onmiddelijk daarna werd op eene algemeene vergadering wederom een amendement aan het hoofdartikel toegevoegd hetwelk luidde: »de terugweg blijft buiten rekening. Maar nog op den duur schijnen de reeds zoo dikwijls veranderde en gewijzigde statuten aan het beoogde doel niet te beantwoorden. Sedert geheel Europa hoe langer hoe meer als het ware door een enkel spoorwegnet omtrokken wordt, is ook het reizen hoe langer hoe gemakkelijker en hoe langer hoe korter geworden, derhalve is het aantal kandidaten veel grooter dan wel wenschelijk is, zoodat het ons niet verwonderen zou dat er eerlang eene nieuwe verandering in de bepalingen der club op til is.

INGEZONDEN.

SNIPPERTJES,

Uit mijne Portefeuille.

NIEUWE SERIE.

REISONTMOETINGEN VAN

ROBBERT NIKKER,

DOOR

W. E. H. WINKELS.

XV.

ROBBERT NIKKER, *op reis naar de Indianen, aan de Coppename rivier.*

Om op eene onderhoudende wijze, iets meer van de *Indianen* u mede te deelen, geef ik een kort uittreksel van mijn dagboek, omtrent een mijner laatste reizen in de maand *October* 1856.

In dat jaar, maakte ik in mijn broederenkring kennis, met zekeren kolonist A. M. COSTER, die het voornemen had opgevat, om in het drooge saisoen (Augustus — November) eene onderzoekingsreize, langs de boorden van de *Coppename rivier* te doen. — Het aanbod, om *hem* daarbij te vergezellen, werd door mij, — die alleen door omstandigheden belet werd om een volkomen onderzoek dezer schoone Kolonie te ondernemen — met graagte aangenomen. Ook ten *zijnen* gevalle deed ik dit gaarne, omdat *hij*, aan die weinig doorzochte en nog minder bekende rivier, een *etablissement* had opgerigt van *houtvelling*. — Die reis moest mij belangrijk zijn, omdat ik mij daardoor zoude kunnen overtuigen, in hoe verre deze jeugdige kolonist, het verschijnsel aan eene Nederlandsche volkplanting duidelijk maakt, dat men met *Indianen* en zelfs *Boschnegers* geregeld kan werken, en eindelijk werd mijne nieuwsgierigheid sterk geprikkeld, omdat hij met die reis, het voornemen had, de *Coppename rivier* zoo hoog mogelijk op te varen.

In het midden van de maand *October* dan, kwamen wij, na eene moeijelijke reis door een *bedorven* (*) kanaal naar de *Saramacca* en een nog moeijelijker togt in een open *kano* van den mond der Saramacca rivier, langs de zeekust naar de *Coppename rivier* en twee *tij*, of 12 uren varens de rivier op, aan het etablissement *Costersvlijt* aan liggende, ter regterzijde in het opvaren, in de nabijheid van de *Wajambo kreek.*

Hartelijk werden wij ontvangen door den Heer J. H. MATHIJS, de opzigter van genoemde houtvelling; een man waar ik terstond veel hoogachting voor opvatte, omdat hij vlug met de *Cribisis Indianen* die ons geroeid hadden in hunne taal sprak, voor welke kennis ik op dat oogenblik, gaarne mijn blankenhuid, voor zijn donkere had willen verwisselen.

Ik merkte terstond eenige bijzonderheden op die mij zeer aangenaam waren. — De Natuur waar wij ons bevonden was heerlijk schoon en grootsch. — Juist zoo als mijne vroegere illusie dat van een troopenland gedroomd had. — Er heerschte eene aangename rust en eene treffende blijmoedigheid, zoowel bij den Heer MATHIJS, de *Arowakken* en *Cribisi Indianen*, als in de geheele omgeving van het etablissement, — en, eene vertrouwelijke en duidelijke blijkbare goede gezindheid, tusschen mijn gastheer en de opgenoemde personen.

De Natuur is alhier verheven, en heeft niets van dat woeste, verwilderde ruwe, wat men in de bosschen, aan de laag gelegene rivieren vindt; dan, hierover nu niet uitgeweid, waardoor ik al ligt de bekrompenheid van mijn bestek zoude overschrijden.

(*) *De* LETTERZETTER *moet hier in een tweestrijd gekomen zijn, met de letter* L *en de letter* R, *de lezers kiezen de juistheid, naar kunne overtuiging.*

Op Vrijdag den 24 October, was onze afreize bepaald en reeds 's morgens ten 5 ure, zaten mijn vriend COSTER, *ik* en twee Indianen, die ons roeijen zouden en twee lijfsbedienden in een *kano*, alhier *corjaal* geheeten — een uitgeholde boomstam, die eene reusachtige lengte van 20 voeten en eene breedte van 26 Rijnlandsche duimen had.

Zonder eenige bijzonderheid, voeren wij tot elf ure door en kwamen, na de *Sjouw of Asau* en de *Onobis kreken*, die schuins over *Andresa* liggen bezocht te hebben, op dat uur aan den *berg*, zijnde een heuvel van wit zand, door de Arowakken Indianen *Akoombarie* geheeten en door *Jonkheer* C M. VAN SIJPENSTEIJN op zijn kaart van *Suriname*, onder den naam van ABRAM aangeteekend.

In de *Asau* kreek woonden *Arowakken* en in de *Onobis* kreek *Cribisi* Indianen — welke beide familien, want grooter kan ik de stammen daar ontmoet niet noemen — in geregelde dienst van het etablissement *Costersvlijt* waren, door boomen te vellen en die tot vlotten gemaakt naar Paramaribo te voeren. — Dit volkje, vond ik zeer opgeruimd en zij scheenen verheugd te zijn ons te zien; vooral de *Arowakken* toonden eene gematigde deftigheid, die mij verrukte en waarin niets geen belagchelijkheid stak.

Ik werd natuurlijk plegtig als ROBBERT NIKKER, door mijn gastheer aan hen voorgesteld, en mogt dan ook wederkeerig het genoegen smaken, dat de *Arowak* GERRIT mij zijne *vier* vrouwen en ettelijke kinderen presenteerde — Die gelukkige Indiaan! Niet lezer omdat hij vier vrouwen had, doch hij was zoo dik als een beer, — gezond en vrolijk en dat met vier vrouwen, waar zal zijn wedergade ergens in de beschaafde wereld gevonden worden? De tweede Arowak heette TAM, deze had slechts twee vrouwen, doch nog een, *op zigt* die nog niet volwassen zijnde, de laatste opvoedingsregelen bij hare familie genoot.

In de *Onobis* kreek, zag ik het gunstig verschijnsel, dat een *Cribisi* SAMPIE geheeten, met eene vrouw van de *Arowakken stam* vereenigd was. — Ofschoon wij met het corjaal naar den berg vertrokken waren, was er van uit de *Onobis* kreek, een goed voetpad door het woud aangelegd, dat ons in twee uren gaans, tot hetzelfde punt konde brengen. — Deze beide kreken liggen links in het opvaren, de gronden zijn er mollig — vet en groeizaam, zoo dat ik geloof er wel voor de geheele wereld aardvruchten verbouwd kan worden, indien men alhier maar arbeiden wilde en genoeg arbeiders had.

Aan den berg gekomen zijnde, verfrischten wij ons, gebruikten ons *breakfast* en gingen nu onder geleide van den *Arowak* COMVALIUS, te voet door het woud naar zijne woning, die op twee uren afstands van daar gelegen was; toen wij aldaar aankwamen, heerschte er terstond beweging en leven in den familiekring en een koning, wordt zeker nergens vlugger bediend als deze roodgeschilderde patriarch, door zijne vrouwen, kinderen en familieleden. Het cassave-brood, voor de reis, want deze Indiaan, benevens TIMMERMAN mede een *Arowak*, zoude onze hoofdgeleiders zijn, werd ingepakt, een Indiaansche kruik met *topana*, voor den dag gehaald, zijnde een gistende drank, van beschimmeld cassave-brood, water en zoet, en mijns bedunkens niet tot de vreedzame genietingen van dit tropisch paradijs behoorende — terwijl de boogen en pijlen, alsmede de geweren die deze Indianen, reeds door hun vlijt hadden verkregen, niet vergeten werden.

Wij bleven op dit heerlijke plekje in het reusachtige woud, tot 's middags 4 ure vertoeven, ver en vreemd van de wereld, want het was mij waarlijk, of ik de vorige woelige reeds verlaten had, — toen namen de vrouwen en kinderen de pakkaadjes op, buiten de geweren die de mannen zelven droegen; de roodgeverwde honden sprongen vrolijk vooruit en beschenen door de gouden schuinsche stralen van de dalende middagzon — namen wij den terugtogt naar den berg aan. Daar het bij onze aankomst te laat was, om onzen togt voort te zetten, besloten wij aldaar te overnachten.

Des morgens van den 25n., vertrokken wij zeer vroeg met een grooter gezelschap en één corjaal meer. In het eerste zaten de Heer COSTER, *ik*, twee lijfsbedienden, vier Indianen TIMMERMAN, COMVALIUS, JAN en ANTHONIE, benevens eenige honden. In het tweede zaten, de jeugdige Indianen PAROSÉE en DACRETIE, benevens de Indiaansche vrouwen MADELEINTJE, MARIE en eenige kinderen, welke laatsten reeds alle geschiktheid hadden om mede op reis te gaan, daar wij van hen volstrekt geen last hadden, zoo als dat vroeger helaas! in trekschuiten en diligences wel gebeurde, dat de schipper of de conducteur verzocht werd om eens eventjes op te houden, omdat KARELTJE of ANNEMIETJE op het punt waren van zich zeer onaangenaam te gedragen.

Met dit getal reizigers, was echter ons gezelschap nog niet voltallig, daar wij in de *Wajambo kreek* den Indiaan ANDRIES moesten afhalen, die met vrouwen en kinderen mede zoude gaan. Doch toen wij daar aankwamen, was deze togtgenoot, noch een der zijnen te vinden, en nadat onze *roodhuiden*, vruchteloos door

eigenaardige geluiden, hem hadden opgeroepen, maakten zij door eenige inkervingen in de bast der boomen, een kenteeken, dat wij er geweest waren en onze reis hadden voortgezet.

Wij voeren vervolgens de *Mopée* en *Wajacco kreken* regt in het opvaren voorbij, en na ruim 9 uren afstand, in twee tijwater te hebben afgelegd, hielden wij rust bij eenige groote steenachtige massa's, die midden in de rivier boven den waterspiegel uitstaken. De Indianen, vrouwen en kinderen sprongen vrolijk aan den oever, en in weinige oogenblikken was er een aardig kamp opgerigt, de hangmatten werden aan de boomen opgehangen, eene groote hoeveelheid droog hout werd er gesprokkeld, een gezellig vuur ontstoken, en de maaltijd zoo wel voor ons als voor hen gereed gemaakt — Schoon, verrukkelijk tooneel, — aangename toestand van stille rust, plegtige, indrukwekkende stilte! Wie zal u ooit herinneren, zonder er op nieuw door bekoord te zijn! Beschuit, cassave-brood en gerooste pisang, een stuk koud wildbraad, een glas wijn of grog, ziedaar ons feestmaal; beschenen door een helder knetterend vuur, omringd door stille vreedzame natuurmenschen, wie het geluk uit de glinsterende zwarte oogen blonk, en een eindeloos groot onafgemeten woud om ons, dat zeker hoogst verwonderd was, van de echo te zijn, eener blanken menschen-spraak. — Na den afloop van den maaltijd der Indianen, (cassave-brood, een stukje gedroogd bosch zwijnenvleesch, gedoopt in een pap van inlandsche peper) schonken wij aan elken man een sigaar, waarover onze roodhuiden verrukt waren, trakteerden hen daarbij op een glas suikerspiritus (dram), waaraan niet alleen de mannen, maar ook de vrouwen en kinderen deel namen.

Daar mijn reisgenoot evenmin als ik, verkoos onder den blooten hemel te slapen, kropen wij in ons corjaal; wikkelden ons in onze manteljas en dekten ons met een wollen deken, doch dit nam niet weg, dat ik mij alles behalve op mijn gemak gevoelde; daarbij werd mijne sluimering telkens gestoord door duizende vreemde geluiden, een groot tropisch woud in de nachtstilte eigen — dan eens klaagde een nachtvogel in de verte — dan eens ritselde het struikgewas aan den oever, als of er een kompagnie *Boa's* door heen schuivelde en dan weder dwarrelde een zwerm reusachtige vleermuizen door het krakend gebladerte — doch het afgrijselijk brullen van tijgers en ander wildgedierte heb ik niet gehoord. — Eindelijk sliep ik in en ontwaakte niet, voor dat „*Aurora's* gouden stralen, de geheele natuur om mij, in een glans van goud en purper wikkelde."

Ofschoon het niet paradijsachtig klinkt, het kop heete koffij, smaakte mij des morgens verrukkelijk, daarbij was het tooneel om mij heen tooverachtig schoon. Dat groote woud in eene dampige purperen lichtzee gedommeld, een heldere lucht boven ons en voor mij mannen, vrouwen en kinderen, die als *pur sang Adamiten*, in de rivier sprongen en in het water dartelden en doken, als of zij half eend, half visch waren, voeg daarbij het kristal heldere water, en de krachtige gloeijende morgen zonnestralen Geen preutschheid of valsche schaamte wierp een enkele donkere stip, op dit heerlijk tafereel, en het eenigste wat de dames deden, toen zij zagen, dat ik mijn schetsboek nam, om dit tooneel voor mijn geheugen te bewaren, was, dat zij naar ons corjaal zwommen en nabij gekomen in de diepte doken en zoolang wegbleven, dat ik dacht dat zij nooit weer boven zouden komen. Eindelijk waren zij met het morgen bad gereed, en terwijl zij hun kampement opbraken en iets aten bezocht de Heer Coster en ik de steenen die boven de rivier uitstaken, lieten er een paar brokken afslaan, die er uitzagen als verweerd ijzer-erts.

Ten 7 ure des morgens van den 26n. gingen wij weder op reis in dezelfde orde als den vorigen dag, en voeren te 9 ure eene kleine kreek regts voorbij, dezelve was zeer nauw, en de Indianen hadden er geen naam voor. Het kan ook zijn, dat wij dien naam niet hebben afgevraagd, om reden er op deze hoogte eene aardige *Reis intermezzo* plaats had,

Met al de bedaarde deftigheid, die den Arowak eigen is verzocht Timmerman aan mijn reisgenoot, of hij iets voor het geheele gezelschap roodhuiden zeggen mogt, dit hem met dezelfde plegtige ernst toegestaan zijnde, hielden de corjalen bij elkander gekomen zijnde, een oogenblik stil, en toen begon hij in moeijelijk uitgesproken *Neger-Engelsch*, mijn togtgenoot te bedanken, voor de reeds geschonkene belooning, die zij voor het verlies van tijd en het doen dezer reis van hem verkregen hadden.

Daar deze menschen aan geld weinig hebben, hadden de mannen twee pond jagtkruid, vier ponden hagels en 500 slaghoedjes gekregen, benevens ieder nog vier ellen blaauw gebloemd katoen; aan de jongens, vrouwen en kinderen, was elk drie snoeren koralen, een lang mes, en een *Neurenburger* spiegeltje vereerd, daarbij was er voor de reis 5 pullen dram mede genomen waarvan echter de uitdeeling door ons zelven zoude geschieden. Bij de dankbetuiging daarvoor, verzocht hij de gunst, om nu en dan iets in het bosch te mogen gaan schieten, er *naf* de vraag bijvoegende „wat zal ik anders, met dat kruid en die hagel uitvoeren *Penari ?* (vriend) met genoegen werd hem die gunst toegestaan. Nu verzocht hij ons uit naam van allen, een tegengeschenk te mogen doen, waarover wij ons natuurlijk verrukt toonden, waarop die menschen, uit het tweede corjaal korven (*Matoetoe's*) uit palmboombladeren gevlochten haalden, waarin *Napi's* een klimmend aardgewas, (*Dioscorea*) door de Arrowakken, Himekorue geheeten, eene menigte cassave brooden, suikerriet en jammes (yams) dat zij ons aanboden, er bijvoegende dat wij nu geen menschelijke woning meer zouden aantreffen en zij niet gaarne zouden zien, dat wij kost gebrek zouden lijden.

Ofschoon genoegzaam geproviandeerd, namen wij dit blijk van vriendschap en vertrouwen dankbaar aan, terwijl wij toen weder door een vriendschaps offer van een paar dozijn beschuiten, die wij hem ten geschenke boden, hun wilden bewijzen, welke hooge waarde hun geschenk voor ons had.

Daarna ging de reis weder verder; wij allen waren vrolijk en regt blij te moede, en bij het heerlijke weder en het aangename der reis, schenen wij wel een paar dier lang verstorvene gelukzoekers op reis naar de gouden paleizen van het *Eldorado* in het meer *Parima* gelegen, droomende hoe wij het best onze zakken met groote klompen goud en edele gesteentens konden vullen. Al spoedig werd van het jagtgeregt een goed gebruik gemaakt, want na een half uur varens werden er twee witkoppen, *maraais* of bosch kalkoenen geschoten. Deze vogel behoort tot een faisanten soort en is de Penelope Marail G. M. De Arowakken Indianen noemen hem *marodi*; hij behoort als wildbraad tot het edelste wat ik ooit gegeten heb.

Tegen den middag hielden wij halt, het kamp werd op een heuvel opgeslagen, terwijl wij ons middagmaal aldaar genietende door het prachtig woud overschaduwd werden.

Lang voor dat de duisternis inviel, had het scherp gehoor der Indianen ontdekt, dat er nog meer reisgezelschap ons volgde, waarvan zij ons, die niets hoorden kennis gaven, en werkelijk na een half uur hoorden ook wij door een ver af zijnd geluid een sein geven, dat zij verklaarden van Andries uit de *Wajambo kreek* te zijn, en zoo was het. Welhaast zagen wij een corjaal aanleggen, waarin de Indianen Andries, Abram en Roelansen, benevens drie vrouwen Louisa, Anna en Antje en drie kinderen; zij waren zeer verheugd ons zoo spoedig gevonden te hebben, terwijl Andries als of hij een Parijzenaar was, niet opmeld zijne verontschuldigingen te maken, dat hij door het inzamelen zijner aardvruchten van de afgesproken plaats verwijderd was geweest — de teekenen of inkervingen in de takken, had hij ontdekt en den zin begrepen.

Den nacht bragten wij op dezelfde wijze door als de vorige — gerust slapende onder de hoede van zooveel trouwe tevredene menschen en ik, droomende van vreemde lotgevallen en ontmoetingen, waar die van Mungo Park niets bij waren.

SCHEEPSTIJDINGEN.

BINNENGEKOMEN.

Den 20sten dezer, het schip *Loreleij*, kapt. Scholtens.

Den 24sten, het schip *Jonkvrouw Geertrui*, kapt. Bouwer. Beiden van Amsterdam.

Idem, de Fransche stoomboot *l'Abeille*, van Cajenne.

VERTROKKEN.

Den 21sten dezer, de kol. schroefstoomboot *Paramaribo*, kapt J F Meijer, naar Demerarij.

UITGEKLAARD.

Den 21sten, het schip *Plantage Dordrecht*, kapt. J. M. Brakke, naar Amsterdam, lading: 328 vaten Suiker 476,276 pond, 7 balen Cacao 805 pond en 1 vat Arrowroot 158 pond.

Den 23sten, het schip *Alkmaar*, kapt. Ths. Pitt, naar Clijde, lading: 351 vaten en 65 blomvaten Suiker 580,443 pond.

Idem, de Nd. Am, Brik *South Boston*, kapt N. D. Cummingham, naar Gloucester, lading: 253 vaten Melassie 34,915 gall., 37 vaten Suiker 55,359 pond en 34 balen Cacao 7,435 pond.

IN LADING NAAR AMSTERDAM.

Het schip *Suriname*, kapt. Reijntjes, adres bij J. Gisius. Sluit 30 dezer.

Het nieuw gekoperd schip *Wilhelmina*, kapt Klint, adres bij H. Degenhard.

Het schip *Compagnie*, kapt. Kuijper, adres bij J. C. Oosterbaan.

Het schip *Cornelia Hendrica*, kapt. Jaski, adres bij H. Degenhard.

Het schip *Maximiliaan*, kapt. Schill, adres bij J. M. Polak.

Het schip *Triton*, kapt. Duinker, adres bij J. Gisius.

Het schip *Loreleij*, kapt. Scholtens, adres bij M. M. Curiel.

AANGEKOMEN PASSAGIERS.

Met het schip *Jonkvrouw Geertrui*: de Heeren J. G. van den Ham en Echtgenoot en E. Huskus en de minderjarige Hartman.

VERTROKKEN PASSAGIERS.

Met de kol schroefstoomboot *Paramaribo*: de Heeren P. F. C. Stolte, P. van der Schoor en J. de Capadose.

BURGERLIJKE STAND.

Op den 25n. November 1859, is aanteekening gedaan van het voorgenomen huwelijk van:

Gerrit Overeem en Maria Wilhelmina Gerdina de Rooder.

Van 18den tot den 25sten November 1859, zijn ingeschreven, als overleden:

Den 20sten, Jan Passen, 63 jaren, invalide.

Den 21sten, Adeleide Lareij, wed. van Johannus Saurman, 59 en 10 maanden.

Den 23sten, Desiré Danjon, 63 jaren.

Den 24sten, Johannes Willem Jacobs, 51 jaren.

Idem, Maria Beerenkamp, 50 jaren.

Den 25sten, Alfred George Adams, 1 week.

Idem, Margaretha Magdalena Josephina dochter van Serah (Indiaansche vrouw), 4 weken.

BINNENLANDSCHE BERIGTEN.

Bij Gouvernements resolutie dd. 17 Nov. No 11, is aan de minderjarige *Marij Classina Namilton* vergund, om met weglating van haren familienaam *Namilton*, voortaan dien van *MAC DONALD* te voeren en zich alzoo te noemen:

Marij Classina Mac Donald.

Frederika Geer heeft verzocht dat aan haar in pacht worde afgestaan het Erf gelegen aan de *Pontewerfstraat*, bekend onder Letter F. No. 72.

Tijd van verzet *veertien* dagen, gerekend van den 16 November 1859.

Bij Koninklijk besluit van den 21 September 1859 No. 53, is tot 1n. Luitenant bij het Bataillon Jagers No 27, dienstdoende in *West Indie*, benoemd en aangesteld de 2e Luitenant J. F. A. van Rö velt, ook genoemd wordende J. F A. Calcar van Rosevelt, van het Bataillon …

Bij Gouvernements resolutie van den 18 November No. 5, is de Heer J. H Cummings ontslagen als 2e. Luitenant der divisie *Beneden Cottica.*

Aanzoek voor Vrijgeving.

Den 18n. November 1859.

Van de slavenkinderen *Anna*, geboren in 1852, dochter van *Amalia* en *Christina*, geboren in 1854, dochter van *Nina*, toebehoorende aan de Wed. H. E Focke geb. Kuserg.

Van de slavenjongen *Karel*, geboren in 1846, zoon van *Karo*, toebehoorende aan Wed. J. Delmonte geb. Ezechiëls.

Van het slavenkind *Francina*, geboren in 1855, dochter van *Victoire*, toebehoorende aan C. R. Berner.

Van de slavin *Mathilde*, geboren in 1831, dochter van *Plantina* toebehoorende aan G. Duijckinck.

Van den slaaf *Gidius*, geboren in 1814, wiens moedersnaam onbekend is, toebehoorende voor den vrijdom aan H. A. van J. P. Pardo.

Transport.

Den 16n. Nov. 1859. J. C. Gomperts, Vendumeester, aan H. J. Rusman, van het Huis en Erf aan de *Saramaccastraat*, N. W. La. E. No. 67, O. W. La. D No. 581.

Idem. Dezelve aan W. J. G. Lobad, van het Huis Erf aan de *Zwartenhovenbrug Straat*, N. W. La. F No. 15, O. W. La. D No. 504.

Idem. Dezelve aan H. Wright, van de Plantadje *Waterloo* c. a. gelegen aan de divisie *beneden Cottica*.

Idem. M. F. Agaton aan S. Soesman Jr als in huwelijk hebbende M. J. E. Soesman voor de kinderen van C. Duinoord, in huwelijk verwekt bij K. J. Haverkamp zich schrijvende J. C. Haverkamp, met namen Wilhemina en James Theodore, alsmede voor de nog door haar te verwekkene kinderen, van het Erf en daaropstaande Gebouwen aan de *Keizerstraat*, N. W. La. D No. 18a, O. W. La. D No. 198.

Den 18den. A. Salomons, Vendumeester, aan Am. Bn. de Vries, van het Huis en Erf aan de *Keizerstraat*, N. W. La. D No. 166, O. W. La. D No. 104.

Paramaribo, den 18 November 1859.

ADVERTENTIËN.

CONCORDIA.

VERG.·. REG.·. en INSTR.·. in den 3n. of Mr.·. gr.·. op MAANDAG den 28n. dezer des avonds te *zeven* uren *precies*. [ ]

Het Cohier van Finta

der *Nederlandsch Portugeesch Israëlitische Gemeente*, over dit loopend Israëlitisch Jaar, gearresteerd zijnde, zoo wordt ter kennis van de lidmaten dier Gemeente gebragt, dat hetzelve COHIER, van af den 20sten dezer, tot den 4den der aanstaande maand, met uitzondering van Zaturdagen, van des middags 2 tot 5 uren, ten huize van den Ontvanger den Heer J. de CAPADOSE, ter *visie* zal liggen; kunnende de zoodanigen, die eenige reden van bezwaar daartegen vermeenen te hebben, zich schriftelijk deswege bij voornoemd KERKBESTUUR, gedurende het hiervoren vermeld tijdvak adresseren.

Paramaribo, 17 November 1859.

De Secretaris bij het Kerkbestuur voornoemd,
M. C. NASSIJ.

[ ] A. SALOMONS zal Dingsdag e. k. verkoopen:

Provisien, Stukgoederen, SIGAREN, vaten HARD BROOD enz.

Alsmede:

Een LASTDRAGER en een RIETPONT, te bezigtigen aan de *Combé brug*.

De Vendumeester A. SALOMONS, zal op WOENSDAG en DONDERDAG den 30sten November en 1n. December, ten Sterfhuize van den WelEdelen Heer H. A. TIRION, verkoopen:

Goed onderhoudene Meubelen, Zilver-, Porselein-, Glas- en Aardewerk, Boeken, enz., enz.

Alsmede: de jongens *Karel* en *Rudolf*, beiden Voeteboy's.

De GOEDEREN zullen één dag vóór en op de verkoopdagen te bezigtigen zijn. ( )

Paramaribo, den 24 November 1859.

De vroeger geannonceerde verkoop van de Plant. **DE VREDE**, zal alsnu plaats hebben op DINGSDAG MORGEN den *zesden* December e. k., ten huize van den Vendumeester A. SALOMONS.

De bewijzen van eigendom en conditien liggen ter inzage bij den Vendumeester. ( )

( ) HOUDERS van *Deugdelijke Vorderingen* tegen nu wijlen den Heer WILLEM v. d. HEIJDEN, worden uitgenoodigd blanco rekeningen in te zenden bij

Wed. W. van der HEIJDEN.

Paramaribo, den 25 November 1859.

Te bekomen bij

G. OPPENHEIMER

voor zeer civiele prijzen;

Met stoom gedroogde *Groenten.* [ ]

Lees Hier!!!

Ter wegneming zoo van iedere verkeerde opvatting, als om mij tegen laster te beveiligen, doe ik het publiek van *Suriname* kennen, dat de komst eener Commissie, te zamen gesteld uit eenen Deurwaarder, benevens den Luitenant van Policie en meerdere Policiebeambten in mijne woning in den namiddag van jl. Donderdag den 24n dezer geen ander doel, strekking of oorzaak had, dan de afvraging der voldoening van *twee* geldboeten te zamen *f* **24**— krachtens *twee* uitspraken van het Collegie van Kleine Zaken, ter zake van het niet onderhouden der communicatie te water langs *twee* sedert jaren verlatene Gronden in de Divisie *Para* gelegen; en dat wel op last van den Heer Procureur Generaal dezer Kolonie.

Paramaribo, den 26 November 1859.

(5537) TELLES.

A. H. VAN BORCHAREN & Co. Boekhandelaren.

hebben per de *Jonkvrouw Geertrui*, kapt. BOUWER en andere schepen ontvangen en ontpakt:

PAPIER **in alle soorten, Stalenpennen, Enkhuizer en Plak *Almanakken*,**

TEEKEN- en PASSERDOOZEN; Speelkaarten, ingebonden Blanco Boeken, PLATEN, keurige *PRENTEBOEKJES*, en veel meer andere GOEDEREN.

Paramaribo, den 26 November 1859. ( )

Verkrijgbaar à *Contant*; 14 vts. *Inlandsche* Suikervaten *HOEPELS*, à *f* 3 per bos.

Neemt ook Vaste Bestellingen aan.

( ) W. F. CAUPAIN

FERD. HARTEN

heeft ontvangen per *Triton*, kapt DUINKER en *REEDS ONTPAKT*:

Bijzonder versche *Tuinzaden* als: Radijs, witte Kool, savooi Kool, witte

Rapen, gele Rapen, Rammenas, *Wortelen*, Pieterselie, Selderij, witte Koolrapen, roode Koolrapen, *Salade*, Carhoeger salade, Prei, slagzwaard snijboonen, Doperwten. — Verkrijgbaar in pakjes van 10 en 25 cent. ( )

Verkrijgbaar bij

W. J. RIETSTAP:

PP. en WP. PLANKEN, PIK, Teer, Breeuwwerk, Vel-Axen, Molensmeer,

***Carolina RIJST*, Blom, Haring, Makreelen, *Manheden*, *Bass*,**

Bakkeljaauw,

TABAK, KAARSEN, *Zeep*, Castor Olij per blikken, diverse soorten SPEK en VLEESCH,

Patent en Spermacetie OLIJ per vat en per pul, PRUIM TABAK in kisten, 1e kwaliteit *ZINKWIT*, enz., enz., enz.

Alsmede:

Per *Ellen* van Cajenne ontvangen:

Onversneden *Roode Wijn* in oxhoofden, Vermouth, ABSINTHE, COGNAC. Zoete Olij en koffertjes *Parfumerien*. ( )

Holl.-, Fransche-, Engelsche- en Hoogduitsche-

LEES-BIBLIOTHEEK.

HH. Geabonneerden, heb ik de eer kennis te geven dat het buitengewoon groot 12e SUPPLEMENT op de ALPHABETISCHE CATALOGUS met No. 5373 voor de *Engelsche* en met No. 10659 voor de *Hollandsche* en *Fransche* WERKEN aanvangende en inhoudende ruim 550 nieuwe nummers, ter perse wordt gelegd en in den loop van de maand December gratis zal worden afgeleverd.

De Lijst van Inteekenen, op den ALMANAK voor de Neder. W. I. Bezittingen 1860 zal uiterlijk den 15n December e. k. gesloten worden terwijl den HHn Inteekenaren wordt medegedeeld, dat bij de aflevering van de te verwachten Exemplaren, te gelijkertijd over het bedrag bij de inteekening bepaald zal worden beschikt.

DEBITEUREN WIER REKENINGEN VAN AF 1843 EN DE TUSSCHEN JAREN TOT 1858 LOOPENDE ZIJN, NOODIG IK BELEEFD TOT VOLDOENING UIT.

( ) *W. E. H. WINKELS.*

Te bekomen bij

Gebrs. Soesman:

Extra Witte *O. I.* *RIJST*, Oxh. en drums *Bakkeljaauw*,

BLOM, WP. en PP. PLANKEN, PIK; TEER; BREEUWWERK,

***KALK* in vaten en Trossen geteerd LIJN.** ( )

Eerste kwaliteit *Zool-*, *Verlakt-*, *Gewascht-* en *Voering* *LEDER*.

per de *Triton* aangebragt en te bekomen bij

( ), *D. ALBERGA.*

Ontvangen per Kapt. DUINKER en te verkrijgen à CONTANT bij

E. A. Samuels & Co:

Schotsch *GOED* en *BALSERINE*

voor Dames Kleedjes en Kinder Hesjes, Elegante Zwarte CHENILLE COIFFURES, alle soorten AGREMENTEN, Zijden FRANJES en BALGARNEERSELS, Fijne Gebord. Ondermouwen en Kraagjes, Dames en Heeren Wit en Zwart Satijnen

Handschoenen,

Dames Glacé dito en fijne Heeren *Castoren* dito,

Gekleurd en Zwart Zijden Cols en Doeken Een assortiment Heeren, Dames en Kinder

Schoenen,

waaronder Dames en Meisjes

***Laarzen* met Hakjes, Bijzonder fraaije *VOORWERPEN* zeer geschikt voor *CADEAUX*,**

en veel meer andere GOEDEREN. ( )

Ontvangen per de laatst gearriveerde Schepen, en te bekomen bij

J. H. SWARTSMAN

à Contant, bij de partij en in het klein:

***Versche Provisien* en *Dranken*, Heeren, Dames,**

Jongens, Meisjes en Kinder SCHOENEN in soorten, *SIGAREN*, TABAK en nog meer andere GOEDEREN.

Is wederom voorzien:

Van *GENEVER* bij de 10 en meer kannen.

NB. Verzoekt tevens degenen die aan hem schuldig zijn, het verschuldigde binnen den tijd van *veertien* dagen aan te zuiveren; die nalatig is, of achterstallig blijft, zullen *in regten* worden vervolgd. [ ]

Uitverkoop à **40** Cts. per pakje van de bekende *GROENTEN*,

Voorts:

Gerookte PALING, Gerookte ZALM, Versche ZALM, OESTERS, MAKREEL, LOBSTERS, een groot assortiment VLEESCH en GROENTEN in blik.

Braadworst à f 2.

ROLPENS, WORST, SAUCIJSJES,

***Zuurgoed*, puike *Boter*,**

Geurige THEE, Rhijn WIJN en SELTZERWATER, ROODEWIJN, GENEVER in roode en groene kelders, extra

Vermouth, dito Cognac,

BIER, ALE, BANKET, SUIKERGOED en JUJUBES, Moderateur LAMPEN,

Ballonnen, Glazen, Koutjes, Patent en Lijnolie, Witlood,

kleedingstukken,

Groote Zand Aardappelen,

enz., enz. ( )

A. LEVI & Co.

Ontpakt:

Dames Elegante *Witte* en *Gekleurde*

ZIJDEN HOEDEN,

Onopgemaakte Italiaansche STROO DITO,

Zijden *Handschoenen*, Glacé dito met kwastjes, *ZIJDEN MITAINES*,

Witte en Gekleurde Tarlatan Kleedjes,

***Coburg*, *Estopilles*,**

Gekleurde en Witte CACHEMIREN OMSLAGDOEKEN, Zwarte Zijden en Moiré MANTILLES,

***CHENILLE KAPSELS*, HOEDEN KRANZEN,**

Heeren Zijden en Waschlederen

Handschoenen,

Afgepaste Piqué *Vesten*,

TIES in soorten, Zijden PARAPLUIE'S,

***ZWARTE HOEDEN*, *Borstrokken*, *Pellen*, *Beaufort* en *Parijsche* *HEMDEN BOORDJES*,**

Braziliaansche Steenen BRILLEN.

Paramaribo, den 22 November 1859

( ) D. C. MUNRO

Aangebragt per *Triton* en laatst gearriveerde schepen en te bekomen bij

G. H. L. BAKKER:

Nieuwe *HARING*,

ANCHOVISCH, GEZOUTEN VISCH,

***AARDAPPELEN* en andere PROVISIEN,**

Ingelegde Groenten, Boekjesstreep, Patent Olie in 1/1 en 1/2 pullen, EETWAREN in blik, alle soorten DRANKEN, LIMONADE GAZEUSE en meer andere GOEDEREN.

( )

Laatste Waarschuwing.

DEBITEUREN van de liquiderende Firma

Sandtmann & Co.,

worden dringend aangemaand, tot en met 30 dezer het nog verschuldigde aan te zuiveren, daar na dien tijd alle nalatigen, *zonder eenigen onderscheid van persoon* in *REGTEN* zullen vervolgd worden.

Paramaribo, den 17 November 1859.

SANDTMANN & CO.

Attentie,

Dames bruine Tuinhoeden, Fraaije *Hoeden*, *Linten*,

DAMES Verlakte Schoenen, GOM ELASTIQUE dito, HEEREN BOTTINES en Leeren *PANTOFFELS*, Fraaije Ambrotique VESTEN KNOOPEN, Pleeten Vingerhoeden, dito, Drinkbekers, Horologie zijden Koord, BUIKBANDEN,

Extra* zwarte THEE, *Fijne Haarkammen* in soorten, Extra Reukzeep, Scheermessen *Strijkleers*, *LINNEN BOORDJES*, *Versche* Zalm, Makreelen, Kreeften en Ossen vleesch in ponds blikjes, *Madera

Aardappelen

en meer andere *GOEDEREN* alles laatste smaak en versch, à CONTANT.

te bekomen bij

JOËL SALOMONS.

Waterkant. [ ]

Holloway's Zalf.

Alle soorten van bindende waters, met kwikzilver toebereide zalven en delfstoffelijke medicijnen worden gedurig lijk te Java en andere Oost Indische eilanden en kusten ingevoerd, en men kan onmogelijk berekenen wat nadeel dezelve uitoefenen op de gezondheid der inwoners, zoo inboorlingen als Europeërs. Zulke medicijnen uitwendig gebruikt zijn allen meer of min gevaarlijk want wanneer ze de uitbarstingen der huid doen verdwijnen, drijven ze de ziekte naar binnen.

Holloway's Zalf echter, gansch en al te zamengesteld uit aftreksels van kruiden, is een heelmiddel tegelijkertijd onschadelijk en krachtdadig voor alle huidziekten, zeer, builen, wonden en kneuzingen. Dezelve dringt door tot den zetel der kwaal, werkt zoowel uit als inwendig, veroorzakende door deze dubbele handeling eene volkomene en voortdurende genezing zonder dat men het geringste gevaar te vreezen heeft.

Deze *ZALF* is alhier verkrijgbaar gesteld bij den Apotheker A. B. DE VRIES, aan de *Zwartenhovenbrugstraat* à *f* 20. ( )

GEDRUKT BIJ A. L. G. DE RANDAMIE.